

KIRJE GLEBOVILLE (V. A. NOSKOVILLE)

Syyskuun 11 pnä 1904

Kunnioitettava toveri!

Te taaskin toistatte, että toivomuksen minun tulostani Pää-äänenkannattajan toimitukseen on lausunut „Keskuskomitea”. Minunkin on puolestani toistettava, että se on vähintään epätarkkaa. Kun Te ilmoititte virallisesti, että tunnettu Keskuskomitean julkilausuma on hyväksytty yksimielisesti Keskuskomitean täydessä kokoonpanossa, yhtä jäsentä lukuunottamatta, niin minä heti (jo elokuun 18 pnä 1904) vastasin, ettei se ole totta. Julkilausuman allekirjoitti kolme Keskuskomitean jäsentä siinä äskettäin olleesta yhdeksästä, ja nuo kolme aivan laittomasti julistivat, ettei tov. Osipov ole Keskuskomitean jäsen, Osipov, joka ilmoitti minulle kirjeellisesti, että hän katsoo itsensä entiseen tapaan Keskuskomitean jäseneksi. Laitonta oli julistaa toveri eronneeksi selvittämättä asiaa hänen kanssaan. Molemmat perustelut, joilla Te ja Teidän kaksi virkatoverianne puolustitte tuota laittomuutta, ovat ilmeisesti kestäättömiä. Te vetositte siihen, että tov. Osipov ilmoitti virallisesti eroamisestaan Keskuskomitean edellisessä sääntömääräisessä kokouksessa. Se ei ole totta, sillä toukokuun lopussa (siis kuu-kausia tuon kokouksen jälkeen, joka pidettiin helmi- tai maaliskuussa) me laskimme Keskuskomiteassa olleen vielä 9 jäsentä, minkä todistaa Keskuskomitean kolmen jäsenen toukokuun 26 pnä 1904 allekirjoittama sopimus ja tuohon sopimukseen liitetty kirje *. Te vetositte siihen, että Keskuskomitean mainitun kokouksen jälkeen tov. Osipov meni

* Ks. tätä osaa, ss. 411—417. *Toim.*

erään paikalliskomitean jäseneksi, mitä Keskuskomitean jäsenellä ei olisi ollut oikeutta tehdä. Tähän тов. Osipov oli jo aikaisemmin kirjeellisesti vastannut minulle, että hän matkusti mainitulle paikkakunnalle paikalliseen työhön osallistumista varten nimenomaan niiden Keskuskomitean jäsenten kehoituksesta, jotka nyt ovat julistaneet hänet eronneeksi, ja ettei hän työskennellyt komitean virallisen jäsenen ominaisuudessa. Sitä paitsi, vaikka Keskuskomitean jäsenen virheellinen, sääntöjen mukaan sallimaton meno paikalliskomitean jäseneksi olisi tapahtunutkin, niin ei vielä mistään johdu sellaista, että tuon virheellisyyden oikaisu vaatisi välttämättä eroamaan Keskuskomiteasta eikä eroamaan paikalliskomiteasta. Vihdoin Teidän itsenne täytyi minulle kirjoittamassanne kirjeessä tunnustaa, että Keskuskomitean kolmen jäsenen kokoukselle oli tiedoitettu тов. Osipovin eroa koskevan kysymyksen kiistanalaisuudesta. Tuon kiistanalaisen kysymyksen ratkaiseminen Keskuskomitean kolmen jäsenen kesken Osipovin poissaollessa ja vieläpä Osipovin mielipidettä kuuntelematta oli ilmeistä ja sietämätöntä laittomuutta. Kolme Keskuskomitean jäsentä saattoi tietenkin laskelmoida, että toimituksen käsissä oleva puolueen Neuvosto asettuu heidän puolelleen; kolme Keskuskomitean jäsentä saattoi tietenkin nojautua heidän virallisesti solmimaansa tai vaieten tunnustamaansa sopimukseen Neuvostossa olevien vähemmistön kannattajien kanssa. Mutta sellainen seikka ei poistaisi laittomuutta, vaan päinvastoin lisäisi sitä poliittisen epäsäädyllisyyden aineksilla. Aivan yhtä laitonta oli Keskuskomitean 3 jäsenen puolelta тов. Travinskin eroamisen hyväksyminen, eroamisen, josta aikaisemmin, ennen kokousta, ei oltu kaikille Keskuskomitean jäsenille tiedoitettu. Tähänkään asti Te ette ole voinut antaa minulle tarkkoja tietoja siitä, kenelle ja milloin tuo ero oli esitetty. Te kuittasitte asian vastauksella, joka muistuttaa pilkantekoa: „kysykää Venäjän kollegiolta”, jonka „kollegion” (samaisen kolmen kollegion!) luota Te juuri palasitte ja jonka kollegion kanssa minulla ei ole keinoa saada yhteyttä muutoin kuin Teidän kauttanne!

Näin muodoin kiistan Keskuskomitean kokoonpanon ja sen viime kokouksen (jossa hyväksyttiin „julkilausuma”) laillisuuden. Sen vuoksi minulla olisi täysi oikeus jättää vastaamatta Teidän ehdotukseenne minun tulostani Pää-äänenkannattajan toimitukseen. Mutta minä otan tuon

ehdotuksen sellaisena, joka ei tule Keskuskomitealta, vaan kolmelta puolueen jäseneltä, ja katson velvollisuudekseni antaa siihen perustellun vastauksen sitäkin suuremmalla syyllä, kun Te viittaatte Pää-äänenkannattajan toimituksen Teille kirjeellisesti ilmaisemaan toivomukseen nähdä minut toimittajien joukossa.

Te arvelette, että minun tulemiseni Pää-äänenkannattajan toimitukseen „turvaisi puolueessa miltei täydellisen rauhan, jota niin haluan”. Tuo Teidän „miltei” on hyvin kuvaava! Niin, minä haluan rauhaa puolueessa, minä ehdotin kirjallisesti rauhaa joulukuussa v. 1903 „Kirjeessä „Iskran” toimitukselle” („Miksi erosin toimituksesta?")*. Vieläkin kerran ehdotin virallisesti rauhaa puolueen Neuvostossa tammikuussa v. 1904.** Rauhaa ei otettu vastaan niillä ehdoilla, joita silloin enemmistön nimessä asetin. Huomautan, että vastoin nykyistä muotia puhua „rauhasta” ulkokultaisia fraaseja tarkoittaen rauhalla täydellistä myönnytystä vähemmistölle, enemmistön täydellistä sivuuttamista ja edustajakokouksen täydellistä unohtamista, minä osoitin Neuvostossa täysin määritellysti, mitä minä ymmärrän puolerauhalla. Yhdessä silloisen Keskuskomiteasta olleen kumppanini kanssa minä sanoin Neuvostossa suoraan, että rauhan minä ymmärrän siten, että aatteellinen taistelu puhdistetaan nurkkakuntalaisista riitaisuuksista, rettelöistä ja epärehellisistä taistelumenetelmistä. Olkoon Pää-äänenkannattaja vähemmistöllä ja Keskuskomitea enemmistöllä,— ehdotin silloin,— kehoittakaamme kaikkia lopettamaan kaikkinaisen boikotti, kaikkinaisen nurkkakuntalainen kooptatiorettelöinti ja käykäämme kiistelemään erimielisyyksistämme ja edustajakokouksessa tapahtuneen eromme syistä toverillisesti, ryhtykäämme totuttamaan puoluetta sen sisäisten kiistojen rehelliseen ja säädylliseen käsittelyyn. Plehanov ja Martov panivat kehoitukseni pilkan alaiseksi. Minua ei ihmetytä se, että he tekivät häpeällisen päätöksen olla julkaisematta Neuvoston pöytäkirjoja (Neuvoston vähemmistön, nimittäin Keskuskomitean kummankin edustajan, tiukasta vaatimuksesta huolimatta) ja että tuohon päätökseen on nyt (salaviihkaa) yhtynyt kolme Keskuskomitean jäsentä. Se, joka järjestää ulkokultaista rauhaa käyttäen hyväkseen Venäjän vallankumouksellisten elämässä kiertä-

* Ks. tätä osaa, ss. 106—112. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, ss. 133—135. *Toim.*

mättömiä satunnaisuuksia ja heittäen Keskuskomiteasta ulos toisinajattelevia *, se ei voi olla pyrkimättä salaamaan puolueen jäseniltä ajoissa tehtyjä rehellisen rauhan solmimisyrityksiä. Onneksi minulla on syytä luulla, ettei tuo puolueen peittämiseksi tarkoitettu viheliäinen tempu onnistu ja että Neuvoston pöytäkirjat tulevat loppujen lopuksi julkisuu-teen.

Sen jälkeen, kun toimitus, joka on anastanut Neuvoston käsiinsä, oli pilkaten hylännyt rauhanehdotukseni, minä heti silloin ilmoitin, että ainoaksi rehelliseksi ulospääsyksi minä katson edustajakokouksen. Vähemmistön (siinä luvussa myöskin Plehanovin) taktiikkaa — pitää käsissään Pää-äänenkannattajan toimitus ja Neuvosto, sanoissa edustaa näissä keskuselimissä yleensä koko puolueen intressejä ja samaan aikaan todellisuudessa pyrkiä, sivuuttaen edustajakokouksen, Keskuskomitean muuttamiseen vähemmistön etujen hyväksi, — tuota taktiikkaa minä en voi pitää rehellisenä taisteluna. Minkäänlaisiin sopimuksiin tuollaisen taktiikan kannattajain kanssa minä en ole koskaan mennyt enkä katso mahdolliseksi mennä. Sitä paitsi tammikuun jälkeen uuden „Iskran” fysionomia, tuon juorujen ja rettelöiden, miel- missä esiintyvän sotkuisuuden ja opportunistien liehitle- misen, persoonallisten välienselvittelyjen ja erimielisyyksien etsiskelemisen pää-äänenkannattajan fysionomia on tullut täysin selväksi. Sen, että uusi „Iskra” on kerhon äänen- kannattaja, uuden „suunnan” äänenkannattaja, sen näkevät nyt kaikki ja jopa itse toimituskin, joka alussa otti tehtäväk- seen puolustaa „periytyväisyyttä”, mutta nykyään mustaa järjestelmällisesti vanhaa „Iskraa”. Herää kysymys: missä mielessä sitten nykyään voidaan puhua rauhasta? Jos sillä ymmärretään aatteellisen taistelun puhdistamista kooptaa- tiorettelöistä, niin olen nytkin täysin valmis suostumaan rauhaan ja uudistamaan Neuvostossa tekemäni ehdotuksen. Mutta jos rauhalla ymmärretään aatteellisen taistelun lopet- tamista, sopimista uuden „Iskran” suunnan kanssa tai oikeamminkin sen kaikkea suuntaa vailla olevan fysiono- mian kanssa, niin sellaista „rauhaa” saattavat ehdottaa vain periaatteettomat tai ulkokultaiset ihmiset tahi sellaiset, jotka pitävät puolueen äänenkannattajia painopaperina

* Tämä koskee ennen kaikkea tov. Osipovia. Sitten tietysti minuakin, sillä ehdotus tulla Pää-äänenkannattajan toimitukseen on samaa kuin ehdotus poistua Keskuskomiteasta.

(Druckerschwärze — painomuste — kuten eräs „sovittelija” nimitti uuden „Iskran” kirjallisuutta). Kun uuden „Iskran” toimittajat, jotka ovat miltei koko „periaatteellisen” kantansa ahtaneet henkilökohtaisiin hyökkäyksiin minua vastaan, sen jahtaamiseen, minkä he ovat nimittäneet „leninismiksi”, ja minun kanssani olevien erimielisyyksien etsiskelyyn, ilmaisevat nyt toivomuksen nähdä minut toimituksessa, niin siten he itse tunnustavat, että he eivät suhtaudu tuherruksiinsa vakavasti, että koko polemiikin he ovat kyhänneet kokoon vain „kooptaatiota varten” ja ovat valmiita heittämään sivuun kaikki uudet „periaatteensa” sen jälkeen, kun kooptaatio on saatu menestyksellisesti aikaan. Mitä minuun tulee, niin hylkään mahdottomana sellaisen olettamuksenkin, että enemmistö voisi luopua puoluekantaisesta taistelusta kantansa puolesta, taistelusta johdonmukaisen suunnan puolesta, taistelusta kerholaisuutta vastaan. Tämän taistelun käymisen yhdessä enemmistön periaatteellisten kannattajien kanssa, joiden lukumäärä Venäjällä kasvaa, minä katson eittämättömäksi oikeudekseni ja velvollisuudekseni. Tätä taistelua on mielestäni käytävä avoimesti, sillä $\frac{9}{10}$ konfliktin historiasta on jo saatettu yleisön tietoon, ja sen kaikkalainen edelleen peittäminen julkisuudelta olisi kriisin pikkumaista ja järjettömyyttä pitkittämistä.

Te kirjoitatte, että minun tulemistani „Iskran” nykyiseen toimitukseen „haluavat epäilemättä monet komiteatkin”. Ikäväkseni totean, että Te puhutte tälläkin kerralla ilmeistä valhetta. Ainoakaan komitea ei ole vielä, taistelun nykyisissä oloissa, ilmaissut sellaista toivomusta. Sen ovat ilmaisseet vain Pää-äänenkannattajan toimittajain kerho ja kolme Keskuskomitean jäsentä, jotka näkevät poliittisen viisauden huipun siinä, että haukkuvat vähemmistön kanssa enemmistöä ja enemmistön kanssa vähemmistöä. Rohkenen ajatella, että minun ei pidä ottaa huomioon yksien tai toisten politiikoitsijain tahtoa, vaan koko puolueen tahto, puolueen, joka on itse säätänyt itselleen myöskin tuon tahdon virallisen ilmaisemisen keinon: edustajakokouksen. Rohkenen ajatella, että johtava henkilö, joka on edustajakokouksessa ottanut määrätyn linjan ja on johtanut osaa puolueesta tätä linjaa, menettää kaiken oikeuden kunnioitukseen ja jopa vakavaan suhtautumiseenkin hänen sanoihinsa, jos hän loikkaa vastustajiensa puolelle.

Teidän viittauksenne „moniin komiteoihin” on sangen opettavainen ja merkillepantava siitä huolimatta, ettei se... vastaa totuutta. Tuo viittaus on todistuksena puoluekantaisen omantunnon palasesta, jonkinlaisen käsityksen ole-massaolosta sen suhteen, että puolueen asettamien virallisten laitosten on otettava huomioon tämän puolueen tahto tehdessään keskusten kokoonpanossa ja suunnassa muutoksiaan. Jos tuo käsitys ei olisi Teillä himmentynyt ottamanne kannan sekavuuden vuoksi, niin Te helposti näkisitte, että edustajakokous on ainoa keino saada todella tietää todella monien komiteoiden todellinen toivomus. Mutta joskin Teidän viittauksenne „moniin komiteoihin” tuo esiin palasen puoluekantaista omaatuntoa, niin samalla tuo viittaus on selvääkin selvempänä todistuksena rauhattomasta omastatunnosta: siksi Te juuri pelkättekin edustajakokousta pahemmin kuin tulta, kun tunnette seikkailupolitiikkaanne ja puolueen tahdon välillä olevan huutavan ristiriidan.

Useat lisäseikat vahvistavat täydellisesti yleisen käsitykseni Teidän sovinnonhierontanne ulkokultaisuudesta. Kolme Keskuskomitean jäsentä ihastelee nyt Pää-äänenkannattajan „korkeutta”, kun taas maaliskuussa *nuo samat* kolme Keskuskomitean jäsentä laativat lausunnon, jossa valittelivat sitä, että eräät puoluekirjailijat (Pää-äänenkannattajan nykyisen toimituksen enemmistö) ovat vaipuneet opportunistiin. Puhuessaan „rauhasta” nuo kolme Keskuskomitean jäsentä laskevat samaan aikaan hajalle Etelän byroon (Keskuskomitean asiamiesten kollegion) siitä syystä, että siinä työskenteli enemmistön kannattajia, jotka rohkenivat agitoida edustajakokouksen puolesta. Puhuessaan kahden taistelevan osapuolen sovittamisesta kolme Keskuskomitean jäsentä järjestää konferenssin toisen osapuolen edustajain kanssa sivuuttaen toisen. Minkälaista turmelusta tuodaankaan puolueeseen noilla yksityisillä, privaattisopimuksilla, jotka koskevat koko puolueen elintärkeitä intressejä ja jotka niin huolellisesti siltä peitetään, vaikkei konspiratiiviseen salaisuuteen ole minkäänlaista tarvetta! Kuinka paljon keskinäistä epäluottamusta ja epäluuloisuutta noilla puolueen selän takana suoritetuilla vehkeilyillä aiheutetaankaan koko puolue-elämässä! Juuri tänään eräs toveri kirjoitti minulle Venäjältä, minkälaisia huhuja noiden sopimusten johdosta liikkuu: vähemmistön keskuudessa on muodostunut kolme osaa, puhutaan puoluepiireissä; eräs vaatii ennen

kaikkea Danin ja Trotskin kooptointia Keskuskomiteaan eikä halua tietää mistään muusta; toinen suostuu konferenssiin; kolmas tyytyy pelkkään Keskuskomitean julkilausumaan, ja tähän osaan kuuluvat juzhnyirabotshilaiset (jotka täydellä syyllä ajattelevat, että populäärisen äänenkannattajan perustaminen ei ole mitään muuta kuin edustajakokouksen lakkauttaman „Juzhnyi Rabotshi” lehden naamioitua palauttamista). En tiedä, mikä noissa puoluehuhuissa on totta. Mutta se, että vähemmistö koostuu erilaatuisista ryhmistä, että tov. Brucker esimerkiksi ei luultavasti lainkaan osallistu vähemmistön „ultimaatumeihin” ja koko kooptatiorettelöintiin, että „Juzhnyi rabotshin” ryhmä on huomattavasti erikoinen suuntavivahde, ne ovat kaikki yleisesti tunnettuja tosiasioita, tuttuja kaikille niille, jotka ovat tutkineet puolueemme edustajakokousta. Ettekö Te todellakaan näe, kuinka paljon alentavaa on tuossa eri ryhmien välisessä kaupanhieronnassa, jota käydään puolueen selän takana! Voidaanko ihmetellä sitä, että Keskuskomitean kolmen jäsenen ulkokultaisuus aiheuttaa täydellisen epäluottamuksen heitä kohtaan enemmistön taholta, joka on sivussa kaikista noista vehkeilyistä? Voidaanko ihmetellä sitä, että „rauha”, joka on alettu edustajakokouksen puolesta agitovien kaseeraamisella, käsitetään puolueen yleisen mieliteen järjestelmällisen vääristämisen aluksi? että enemmistö olettaa Keskuskomitean ja Pää-äänenkannattajan (ja siis myös Neuvoston) sopineen keskenään vähemmistön viemisestä komiteoihin väkivalloin, enemmistön päätöslauselmien julkaisematta jättämisestä (pietarilaista ja jekaterinoslavilaista päätöslauselmaa on pidätetty *jo monta kuukautta*) j.n.e., j.n.e.?

Toivon, että Te ymmärrätte nyt, minkä vuoksi nykyisen puoluetilanteen vallitessa ei voi olla puhuttakaan minun tulostani Pää-äänenkannattajan toimitukseen.

Teidän ilmoituksenne, että minä „pidättäydyin” äänestämästä kysymyksessä kolmen kooptoisesta Keskuskomiteaan, *ei ole totta*. Vastustan jyrkästi „vaalien tapahtuneeksi” tunnustamista. Se on uusi laittomuus. Kolme Keskuskomitean jäsentä ovat *kaikki velvollisia* käsittelemään vastalauseeni ja vasta *sen jälkeen* herättämään kysymyksen kooptaatiosta. Sääntöjen mukaan kooptoinnin

täytyy olla yksimielinen; minä en ollut antanut suostumustani. Siis ilman kysymyksen viemistä Neuvostoon ei voi olla puhettakaan siitä, että kooptointi olisi tapahtunut. Neuvoston päätös (jos Te laittomasti viette kysymyksen kooptaatiosta sinne, ennen kuin Keskuskomitean kokoonpano on tarkastettu Keskuskomitean kaikkien jäsenten toimesta) pitää lähettää minulle yhdessä Neuvoston pöytäkirjojen kanssa.

Teidän valitteluunne sen johdosta, ettemme ole voineet tavata toisiamme, en voi yhtyä. Teidän vehkeilyjenne jälkeen tov. Osipovin suhteen ja annettuun sanaan (sopimus touko-kuun 26 piltä 1904) suhtautumisenne jälkeen en halua olla kanssanne minkäänlaisessa kanssakäymisessä, paitsi puhtaasti virallisessa ja yksinomaan kirjellisessä.

Keskuskomitean jäsen *N. Lenin*

*Julkaistu erään lyhennyksin
v. 1904 kirjasessa: N. Shahov.
„Taistelu edustajakokouksen
puolesta”, Geneve*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*